
Opdrachtgever	:	Geling Advies Burgemeester Wijtvetlaan 1, De Rips T: 0493 597500
Opdrachtnemer	:	Exlan Ing. A.J.A.M. van Zeeland / Ing. E. van Horssen – Maas Postbus 300 5340 AH Oss T: 088 4882929 M: anton.van.zeeland@exlan.nl
Datum	:	28 juli 2016
Betreft	:	Update flora- en faunaonderzoek locatie: Van Heemstraweg 95-97 te Wamel

In opdracht van Geling Advies te De Rips is op 27 juli 2016 door Exlan op de locatie Van Heemstraweg 95-97 te Wamel een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek vindt plaats naar aanleiding van het vergroten van het bouwvlak, waarbij een update van de 'paragraaf flora en fauna, buitengebied, Van Heemstraweg 91 en ong.', uitgevoerd door SAB te Arnhem, door het bevoegd gezag noodzakelijk wordt geacht.

Uitgangssituatie paragraaf SAB

In oktober 2006 heeft er op de locatie een veldverkenning plaatsgevonden. Tijdens de veldverkenning zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. In het gebied kan mogelijk een algemeen voorkomende beschermde soort als zwanebloem aanwezig zijn. Meer strikt beschermde soorten worden niet verwacht op basis van de aanwezige biotopen. Algemeen voorkomende beschermde soorten zoogdieren kunnen binnen het gebied voorkomen. Deze zijn tijdens de veldverkenning niet waargenomen. Volgens verspreidingsgegevens zijn de vleesmuissorten gewone dwergvleermuis en grootoorvleermuis te verwachten in de omgeving van de deelgebieden. In de stallen worden geen vleermuizen verwacht. Volgens verspreidingsgegevens komen algemene amfibieënsoorten in de omgeving voor. Op de locatie zijn geen waterelementen te vinden die geschikt zijn voor amfibieën. Deze worden dan ook niet verwacht.

Resultaten tweede veldverkenning door Exlan

Op verschillende punten in het plangebied zijn op 27 juli j.l. waarnemingen verricht. Binnen het plangebied zijn verschillende flora en faunasoorten waargenomen en/of worden deze binnen het gebied verwacht. Naar aanleiding van het veldonderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- Binnen het plangebied is geen erfbeplanting aanwezig. Er zijn geen bijzondere (gevoelige) plantensoorten gevonden. Er komen enkel algemene florasoorten voor;
- In het plangebied zijn sporen van algemene zoogdieren, zoals hazen, mollen en muizen, gevonden;

- Binnen het plangebied zijn geen vleermuizen waargenomen. Tevens zijn er geen sporen van vleermuizen waargenomen, dat wil niet zeggen dat het plangebied niet als foerageer- of jachtgebied wordt gebruikt;
- Tijdens het terreinbezoek zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen;
- Binnen het plangebied zijn geen dagvlinders aangetroffen. Binnen het plangebied bevinden zich geen specifieke struiken welke vlinders aantrekken;
- In de sloot, gelegen aan de rechterzijde van het plangebied, zijn (ondanks oevervegetatie in de vorm van een rietkraag) geen libellen waargenomen. De sloot blijft intact;
- Binnen het plangebied zijn de volgende vogels waargenomen: Turkse tortels (ca. 15 stuks), postduiven (2 stuks), spreeuwen (ca. 10 stuks), witte kwikstaart en kauwen. Geen van bovenstaande waargenomen vogelsoorten bevinden zich op de Nederlandse Rode Lijst.

Conclusie en aanbevelingen

Uit de tweede veldverkenning blijkt dat er geen directe of indirecte gevolgen zijn op de voortplanting en instandhouding van beschermde dier- en plantsoorten. Bij lokale werkzaamheden zullen niet specifiek beschermde diersoorten (muizen, konijnen, vogels) uit het plangebied trekken, op zoek naar een vervangende biotoop. Voor eventuele aanwezige soorten is in de omgeving voldoende vervangende biotoop aanwezig.

Het voornemen zal naar verwachting geen effect hebben op beschermde planten. Binnen het plangebied komen geen beschermde plantensoorten voor.

Voor aanvang van de wijzigingen binnen het plangebied, dient geen ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden voor strikt beschermde soorten. De werkzaamheden kunnen leiden tot een beschadiging of vernietiging van mogelijke verblijfplaatsen en/of verstoring van eventueel aanwezige soorten. De werkzaamheden brengen het voortbestaan van de deze en algemene soorten echter niet in gevaar. Een ontheffing of eventuele compensatie is hier niet van toepassing.

Uit dit onderzoek blijkt dat het voornemen geen significant negatief effect hebben op de natuurwaarden binnen het plangebied. Omdat er verwacht wordt dat geen strikt beschermde flora en fauna in het plangebied verblijven, zal de ingreep geen negatief effect hebben op deze soorten en hun omgeving. Voor het merendeel van de aanwezige of te verwachten beschermde soorten zijn de effecten gering.

Uitvoering van de werkzaamheden zal niet leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen waarvoor vrijstelling geldt of ontheffing zal moeten worden verkregen. Voor 'categorie 1-soorten' geldt een algemene vrijstelling indien de werkzaamheden zijn te karakteriseren als ruimtelijk ingreep of bestendig gebruik en beheer. Ook voor de 'categorie 2-soorten' geldt een vrijstelling onder deze voorwaarden in combinatie met gedragscode. Er zijn geen categorie 2 en 3 soorten aangetroffen of te verwachten. Derhalve worden geen verbodsbepalingen overtreden. De zorgplicht blijft altijd geldig.

Voor soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht en voor alle overige beschermde soorten, geldt een algemene zorgplicht volgens de Flora- en faunawet. Hierbij moeten passende maatregelen worden genomen om schade aan beschermde soorten te voorkomen of te beperken. Het plaatsvinden van werkzaamheden buiten het broed-/voortplantingseizoen valt hier onder. Volgens de wetgeving geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd.

Bijlagen

- Fotoblad
- Beoogde situatie bouwvlak
- Paragraaf flora en fauna, buitengebied, Van Heemstraweg 91 en ong., uitgevoerd door SAB te Arnhem

- Fotoblad

• Beoogde situatie bouwvlak

- Paragraaf flora en fauna, buitengebied, Van Heemstraweg, SAB

paragraaf flora en fauna voor de verplaatsing van een veehouderij aan de Van Heemstraweg 91 te Beneden Leeuwen (61643)

GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied omvat twee deellocaties aan de Van Heemstraweg in Beneden-Leeuwen. Het eerste deelgebied is de beoogde nieuwbouwlocatie voor het veehouderijbedrijf, dat nu elders aan de Van Heemstraweg is gevestigd. De nieuwbouwlocatie ligt aan de westzijde van de huidige parallelweg langs de Van Heemstraweg. Deze nieuwbouwlocatie bestaat in de huidige situatie uit intensief beheerd weiland met hoofdzakelijk engels raagras. Langs het perceel loopt een bredere sloot. Deze wordt in dit plan gehandhaafd. Het halve perceel, gericht op de Van Heemstraweg, wordt bebouwd met bedrijfsgebouwen voor veehouderij en een bijbehorende woning.

Het tweede deelgebied betreft de huidige locatie van het veehouderijbedrijf. Het veehouderijbedrijf is een gemengd bedrijf met een varkenshouderij en een melkvee. Er zijn verschillende schuren aanwezig, waarbij de schuren met het melkvee aan het woonhuis vast liggen. Het woonhuis is een wat ouder gebouw met dakpannen. De schuren waar het melkvee verblijft, zijn half open schuren met een ligboxenstal. De dakbedekking bestaat uit golfplaten.

De varkensschuren staan evenwijdig aan de ligboxenstal. Deze schuren zijn meer gesloten, maar ook bedekt met golfplaten. Achter de schuren liggen een mesthoop en een aantal kuilplaten.

Op en om het erf met de schuren is nauwelijks groen aanwezig. Enkel langs de parallelweg staat een aantal oudere bomen en struiken. De schuren liggen als het ware in het omringende weiland. Van een singel is geen sprake. Aan de westzijde is op ongeveer 100 meter afstand een oudere meidoornhaag aanwezig.

Voor deze quick scan zijn de natuurwaarden van de twee deellocaties onderzocht. Aangezien deze locaties zeer verschillende biotopen omvatten, zal in deze quick scan dezelfde tweedeling gemaakt worden.

WETTELIJK KADER

gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de

natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Deze soorten zijn zo algemeen, dat zelfs als ze een keer geschaad worden, het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben dienen, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is ontheffing van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig, met uitgebreide toetsing. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor het beoordelen van de doorwerking van het aspect soortenbescherming moet worden nagegaan of in de deelgebieden beschermde soorten (zowel

planten als dieren) herbergt. De mogelijke negatieve effecten van de ingreep op de betreffende soorten moeten worden beschreven.

Mochten er vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde soorten worden aangetast, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Hierbij worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dit kan door rekening te houden met kwetsbare perioden, bepaalde essentiële elementen te sparen of aanvullende inrichtingsmaatregelen te treffen.

TOETSING

onderzoeksmethodiek

Via natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens bij de verschillende Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). In het kilometerhok waarbinnen de planlocatie en haar invloedsg gebied is gelegen (162-431) zijn in ieder geval meer strikt beschermde vogels en amfibieën aangetroffen. Omdat de deelgebieden maar een klein onderdeel uitmaken van het betreffende kilometerhok, is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog van SAB.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992) en de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl/amf_rep). Deze bronnen vermelden soortgegevens uurhokken (5 bij 5 kilometer) dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft.

In oktober 2006 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Een ecooloog van SAB Arnhem bv heeft het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

gebiedsbescherming

natuurbeschermingswet

Op iets meer dan een kilometer afstand van de deelgebieden ligt het Vogelrichtlijngebied Waal. Het gebied omvat het winterbed van de Waal met uiterwaarden tussen Nijmegen en Waardenburg. Het landschap bestaat uit open water, kleine moerassen, graslanden, bomenrijen, bosjes en dijken met dorpjes en bebouwing.

Het winterbed van de Waal kwalificeert als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn vanwege het voorkomen van drempeloverschrijdende aantallen van de kleine zwaan, kolgans, grauwe gans en smient die het gebied benutten als overwinteringsgebied en/ of rustplaats. Het gebied kwalificeert tevens omdat het behoort tot één van de vijf belangrijkste broedgebieden voor de kwartelkoning in Nederland.

Daarnaast is het aangewezen gebied ook van betekenis voor een aantal andere vogelsoorten die er in behoorlijke aantallen voorkomen.

Gezien de afstand tussen de deelgebieden en het Vogelrichtlijngebied, de kleinschaligheid van de beoogde ingreep en de vele bebouwing en drukke provinciale wegen tussen de deelgebieden en de uiterwaarden, zijn er geen negatieve effecten te verwachten op het Vogelrichtlijngebied Waal. Ook indirecte effecten op vogels die mogelijk afhankelijk zijn van foerageergebieden buiten het Vogelrichtlijngebied zijn niet te verwachten. De deelgebieden liggen aan een drukke doorgaande weg (Van Heemstraweg). Er is daarmee een dusdanige constante verstoring aanwezig, dat de deelgebieden maar marginaal geschikt zijn als foerageergebied.

Omdat het bedrijf verplaatst wordt, zal op één plaats de agrarische activiteit en daarmee de uitstoot van ammoniak afnemen. Op een andere plek zal deze uitstoot waarschijnlijk in mindere mate terug komen door een modernere stalinrichting. Negatieve effecten worden daarom ook met betrekking tot ammoniak uitstoot niet verwacht. De aanwezige vogels en hun habitats zijn ook niet erg gevoelig voor een voedselrijke situatie.

ecologische hoofdstructuur

Het Vogelrichtlijngebied Waal is ook aangewezen als ecologische hoofdstructuur (EHS). Vanwege de eerder genoemde redenen zijn ook geen negatieve effecten te verwachten op de EHS.

soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten

Tijdens de veldverkenning zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen in één van beide deelgebieden. Beide deelgebieden bevinden zich in intensief gebruikt en beheerd agrarisch gebied. In een dergelijk gebied kan mogelijk een algemeen voorkomende beschermde soort als zwanebloem aanwezig zijn. Meer strikt beschermde soorten worden niet verwacht op basis van de aanwezige biotopen. De aangetroffen planten als ridderzuuring, herderstasje, engelwortel, heermoes, duizendblad en paardebloem, die in beide deelgebieden voorkwamen, geven een beeld van een voedselrijke, door mensen beïnvloede situatie. Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere natuurlijke groeiplaatsen zijn niet aanwezig.

In tuinen van huizen kunnen beschermde planten worden aangetroffen. In goed onderhouden tuinen gaat het dan vaak om geplante of gezaaide cultivars. Omdat het in dat geval geen natuurlijke groeiplaatsen betreft, vallen deze planten niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet.

grondgebonden zoogdieren

De verspreidingsgegevens van de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992) geven een indicatie van mogelijk voorkomende zoogdieren. Volgens deze verspreidingsgegevens komen soorten voor als egel, huisspitsmuis, mol, hermelijn, wezel, ree, haas en konijn in de omgeving (de gegevens op basis van uurhokken van 5 bij 5 kilometer) voor.

Op het erf van de bestaande boerderij kan wel een aantal kleinere soorten als egel en huisspitsmuis worden verwacht. In de open graslanden in en om beide deelgebieden kunnen haas en mol zeker niet worden uitgesloten. De andere soorten worden op basis van de aanwezige biotopen niet verwacht. Alle voorgenoemde soorten zijn algemeen voorkomende beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet.

De steenmarter verspreidt zich de laatste jaren snel over Nederland. Hoewel het dier volgens verspreidingsgegevens niet in de directe omgeving voorkomt, is toch gekeken naar het mogelijk voorkomen van dit dier. De steenmarter verblijft over het algemeen in gebieden met veel kleinschalige elementen en verblijft in gebouwen. Het boerenbedrijf, dat intensief wordt gebruikt, is een plaats waar de steenmarter soms voorkomt. Beide deelgebieden hebben echter weinig dekking in de vorm van groene elementen en staan niet in verbinding met doorlopende groene lijnelementen in het landschap. Ook zijn er geen sporen gezien en gaf de agrariër aan nooit sporen van het dier te hebben aangetroffen. Steenmarters zijn nogal luidruchtig op hun verblijfplaatsen. Gezien de aanwezige biotopen en aangezien de huidige bedrijfslocatie zich buiten het bekende verspreidingsgebied bevindt, wordt de steenmarter niet verwacht.

vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992) zijn de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis en grootoorvleermuis te verwachten in de omgeving van de deelgebieden. Afhankelijk van de soort verblijven vleermuizen in gebouwen of bomen. Sommige soorten maken van beide elementen gebruik. De grootoorvleermuis verblijft in zowel bomen als gebouwen. De gewone dwergvleermuis verblijft alleen in gebouwen. Alle vleermuissoorten in Nederland zijn strikt beschermd.

Omdat de soorten vaak jarenlang gebruik maken van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, kan het behoud van dergelijke lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Beide deelgebieden zijn relatief open, zonder duidelijke lijnvormige groene elementen. De nieuwbouwlocatie in het open weiland zal in de huidige situatie vanwege de openheid geen functie hebben voor vleermuizen. Ook als foerageergebied is dit weiland te open.

De huidige locatie van het agrarische bedrijf is ook niet erg geschikt. Langs de weg staan echter enige oudere groene elementen die onderdeel uit zouden kunnen maken van het foerageergebied van vleermuizen. De oudere wilg is ook niet op voorhand ongeschikt als verblijfplaats. In het zachte hout kunnen makkelijk holtes ontstaan. Gezien de afwezigheid van verbindende lijnvormige groene elementen is de aanwezigheid van vleermuizen niet waarschijnlijk. Echter, zonder onderzoek met geschikte apparatuur in het geschikte onderzoeksseizoen, kan hierover geen zekerheid worden gegeven. De bedrijfswoning van het agrarische bedrijf is bedekt met pannen en ook niet op voorhand ongeschikt als verblijfplaats.

In de stallen worden, vanwege de bedekking met golfplaten en de afwezigheid van geschikte holtes, geen vleermuizen verwacht. In varkensstallen worden eigenlijk nooit vleermuizen aangetroffen vanwege de ammoniaklucht.

Als het woonhuis wordt gesloopt en/of de oudere wilg nabij de weg wordt gerooid, wordt nader onderzoek aanbevolen naar de aanwezigheid van vleermuizen.

vogels

Tijdens de veldverkenning zijn op het agrarisch bedrijf alleen nesten van boerenzwaluwen gezien. Echter, ook andere vogelsoorten van een (rand)stedelijke omgeving zoals mus, spreeuw, koolmees, merel, lijster en houtduif kunnen hier worden verwacht. In de omgeving van Beneden Leeuwen komen in kleinschalige landschappen ook veel uilen als de steenuil voor. Agrarische bedrijven zijn een geschikte verblijfplaats voor de kerkuil en de steenuil. De omgeving van het bestaande agrarische bedrijf is echter relatief open. Er zijn in de stallen ook geen sporen van uilen gevonden. Uilen worden daarom niet verwacht.

Gezien de open omgeving met weidegronden kunnen ook weidevogels zoals Kievit en mogelijk ook grutto nestelen in en/of nabij beide deelgebieden. Watervogels zoals de wilde eend kunnen broeden nabij de sloot op de nieuwbouwlocatie.

Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli. Voor de boerenzwaluw is dit echter niet het geval. Deze soort komt pas rond mei naar Nederland en heeft soms nesten tot eind augustus, waarbij tot wel drie broedsels worden grootgebracht.

De gegevens van Natuurloket geven een indicatie van een groot aantal vogelsoorten in het kilometerhok waarin de deelgebieden liggen. Dit heeft te maken met de ligging nabij de uiterwaarden van de Waal en geeft geen representatief beeld van het voorkomen van watervogels in beide deelgebieden.

Zwaluwen zijn vogels die elk jaar terugkeren op dezelfde locatie om te nestelen. Ook buiten het broedseizoen van vogels hebben nesten van deze vogels een beschermde status. De boerenzwaluw staat op de rode lijst van beschermde soorten door de snelle achteruitgang van de populatie. Door het nemen van compenserende maatregelen kunnen negatieve effecten op deze vogelsoort worden voorkomen. Dit kan door op de nieuwe locatie weer geschikte nestplaatsen te realiseren. Het open laten van de schuren en het realiseren van een aantal uitstekende delen aan de wand zoals richels en contactdozen is over het algemeen al voldoende voor de boerenzwaluw om een geschikte nestlocatie te vinden.

amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl) komen de kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en ontheffingsplichtige amfibieën als poelkikker, kamsalamander en rugstreeppad in de omgeving voor. Amfibieën stellen een aantal eisen aan hun leefomgeving. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen hun voortplantingsplaats, meestal een poel of ondiep watertje zonder vissen, en hun landbiotoop. De meer algemene soorten stellen weinig eisen aan hun leefomgeving. Vaak is een vijver en voldoende dekking in de vorm van ruigte, struiken of een singel al genoeg. De meer strikt beschermde soorten stellen ook meer strikte eisen aan hun leefomgeving.

Op het bestaande agrarische bedrijf zijn geen waterelementen te vinden die geschikt zijn voor amfibieën. Er loopt wel een ondiepe sloot/greppel voorlangs die voor de meer algemeen voorkomende soorten geschikt kan zijn als voortplantingsplaats. Hetzelfde geldt voor de beoogde nieuwbouwlocatie, waar naast een ondiepe greppel ook een diepere, permanent watervoerende sloot langs loopt. In en nabij deze sloten kunnen de kleine watersalamander, de gewone pad en de bastaardkikker zeker niet worden uitgesloten.

CONCLUSIE

gebiedsbescherming

Zowel de nieuwbouwlocatie als de huidige locatie liggen op ongeveer een kilometer afstand van het Vogelrichtlijngebied de Waal, een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet. Dit gebied is ook aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de afstand tot de uiterwaarden, de afwezigheid van een relatie tussen de deelgebieden en de uiterwaarden, de ligging en het toekomstige gebruik zijn er geen negatieve invloeden op de beschermde gebieden of de daar aanwezige soorten te verwachten als gevolg van de ingreep.

soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust (zoals dat bijvoorbeeld op luchthaven gebeurt om vogels te weren). Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust- en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

deelgebied 1: de nieuwbouwlocatie

De meeste van de mogelijk voorkomende soorten als haas, mol, kleine watersalamander, gewone pad en bastaard kikker zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten. In de brede watergang nabij dit deelgebied kunnen beschermde vissoorten als de kleine modderkruiper niet op voorhand worden uitgesloten. Ook kunnen er water- en weidevogels broeden op het perceel. Nesten van vogels zijn in het broedseizoen beschermd en mogen niet worden verstoord. Andere meer strikt beschermde soorten worden niet verwacht.

deelgebied 2: de huidige bedrijfslocatie

Mogelijk voorkomende soorten als haas, mol, kleine watersalamander, gewone pad en bastaard kikker zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Ook op deze locatie kunnen meer strikt beschermde soorten niet worden uitgesloten. Het woonhuis is niet op voorhand ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het voorkomen van een soort als gewone dwergvleermuis is gezien de ligging niet waarschijnlijk maar kan zonder gericht onderzoek niet geheel worden uitgesloten. In de stallen worden gezien de bouwstructuur, zonder openingen naar de spouw en dakbedekking met golfplaten, geen vleermuizen verwacht. De temperatuurschommelingen onder golfplaten zijn over het algemeen te groot. Ook in de oude wilg aan de weg kunnen holtes aanwezig zijn die geschikt zijn voor vleermuizen.

Ook op deze locatie kunnen vogels broeden. Voor de meeste vogels geldt de bescherming van nesten alleen in het broedseizoen. Voor vogels die jaarrond gebruik maken van hun nesten zoals uilen en spechten is dit niet het geval. Deze nesten zijn ook buiten het broedseizoen beschermd. Uilen, of sporen van uilen zijn echter niet aangetroffen en spechten worden ook niet verwacht gezien de biotopen. Tijdens het veldbezoek is wel een groot aantal nesten van boerenzwaluwen gezien. Ook buiten het broedseizoen hebben actief gebruikte nesten een beschermde status. Ook is het broedseizoen van de boerenzwaluw langer dan van de meeste andere vogelsoorten.

Door een aantal maatregelen te nemen kunnen negatieve effecten op deze rode lijst soort worden voorkomen, of in ieder geval worden beperkt.

consequenties

Er zijn in beide deellocaties (mogelijk) meer strikt beschermde soorten aanwezig. Of nader onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van en de effecten op deze soorten te kunnen bepalen is nu nog niet in te schatten en is afhankelijk van een aantal factoren die hieronder worden genoemd. Nader onderzoek kan uitwijzen of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

deelgebied 1: de nieuwbouwlocatie

- nader onderzoek naar beschermde vissoorten als de kleine modderkruiper is alleen noodzakelijk als (delen van) de brede sloot worden gedempt.

Verder geldt specifiek voor deelgebied 1 een vrijblijvende aanbeveling met betrekking tot de boerenzwaluw. Omdat zwaluwen graag verblijven op actieve agrarische bedrijven zal beëindiging van het bedrijf op de ene locatie leiden tot een beperking van de mogelijkheden voor het dier. In de nieuwe agrarische stallen kan echter zeer gemakkelijk compensatie plaatsvinden voor het verlies aan geschikte nestplaatsen van boerenzwaluwen op de huidige locatie, deelgebied 2. Het toegankelijk laten van de opstallen zou voor zwaluwen genoeg moeten zijn. Boerenzwaluwen nestelen tegen richels, ruwere houten balken, op lampen en contactdozen aan het plafond.

deelgebied 2: de huidige bedrijfslocatie

- alleen als de oude wilg tegen de weg wordt gekapt of als het bestaande woonhuis wordt gesloopt, wordt nader onderzoek aanbevolen naar vleermuizen. In de agrarische stallen worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht;
- verder kunnen bij de sloop van de stallen in het broedseizoen van mei tot augustus nesten van boeren zwaluwen worden aangetast. Door compensatie op de nieuwe locatie van het agrarische bedrijf en het eventueel open laten van nieuwe schuren die op deze locatie worden her- of gebouwd, kunnen negatieve effecten op deze vogelsoort worden voorkomen.

beide deelgebieden

Verder is er voor beide deelgebieden een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels (globaal van half maart tot half juli voor de nieuwbouwlocatie en globaal van half maart tot eind augustus voor de huidige bedrijfslocatie in verband met de boerenzwaluw) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in de deelgebieden niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zouden kunnen verstoren;
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

aanbevelingen

Verder zijn er vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van de beide locaties:

- het creëren van ruigtes, singels en struwelen op de nieuwe locatie verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- In de nieuwe boerderij zouden nestgelegenheden voor zwaluwen, mussen, zangvogels en uilen gerealiseerd kunnen worden.
Het toegankelijk laten van de opstallen zou voor zwaluwen genoeg moeten zijn. Boerenzwaluwen nestelen tegen ongeverfde houten balken aan het plafond. Voor mus- sen, zangvogels en uilen zouden nestkasten opgehangen kunnen worden.